

Jak se učíme společně se stovkou škol

Vytvořeno s charismatem

POMAHAMESKOLAM 16. LEDEN 2021 09:12

A/ Dobrý den

S kým strávíte 90 minut

Hana Košťálová

- programová ředitelka projektu PŠÚ

- externí spolupracovnice MAP Kutná Hora - skupina pro ČG;
- skupina pro střední článek v Partnerství 2030+;
- do roku 2012 národní koordinátorka a lektorka programu RWCT;
- původně učitelka češtiny a pedagogiky

logo-2-psu

Dokument Word

PADLET DRIVE

B/Záměr příspěvku

1/ představit cestu ke společnému profesnímu učení většího počtu škol a pedagogů, kterou zkoušíme v projektu PŠÚ;

2/ společně ve skupině prodiskutovat to, co nás zaujme;

3/ uvažovat, co z toho může být inspirativní pro praxi MAP a uvažovaného středního článku.

C/Stručné situování Co je projekt Pomáháme školám k úspěchu (PŠÚ)

Dlouhodobý vzdělávací projekt nadace The Kellner Family Foundation zaměřený na podporu veřejných základních škol a jejich sítí.

Chce v zapojených školách

CO

- podporovat učení každého jednoho žáka a jeho výsledky;
- a současně podpořit spokojenost a radost každého žáka spojené s učením.

JAK

- propojovat učení žáků s profesním učením učitelů;
- podporovat profesní učící se komunity uvnitř škol, mezi školami a v celém projektu PŠÚ.

Více se snad ujasní dále :)

D/"Nadchnout lidi pro myšlenku"

Myšlenka / vize

Vize **dobré veřejné základní školy** dle projektu Pomáháme školám k úspěchu

2010: Usilujeme o školu, kde:

- o Každý žák se učí naplno a s radostí.

2020: Usilujeme o školu, kde:

- o Každý žák se učí naplno a s radostí a své učení si řídí.
- o Každý žák s prožitkem i kriticky užívá texty všeho druhu.
- o Ve škole funguje profesní učící se komunita.

Vize pro nás v PŠÚ není to, co na nás někde v dále hotové čeká, až se k tomu dopachtíme. Vize je to, co znovu a znovu společně vytváříme. :)

E/ Principy / kultura

- nikoli izolace, ale spolupráce (interakce)
- každý hlas je slyšet / participace
- mám vliv na to, co se mě týká / autonomie
- dělám věci, které mi dávají smysl
- cítím respekt druhých / respektuji druhé
- vím, že druzí vědí, že pracuju nejlépe, jak dokážu
- společná (sdílená) odpovědnost za úspěch každého v projektu
- výzvy a náročný dialog
- badatelské nastavení mysli

Kultura není "hotová", ale je třeba ji trvale obnovovat a opečovávat.

Sadu principů nemáme v PŠÚ zkamenělou. Vracíme se k nim podle potřeby, abychom je lépe pochopili. Upřesňujeme je podle aktuálního poznání. Korigujeme jimi naši praxi a naopak praxe nově principy nasvěcuje.

F/Tři různé struktury projektu od 2010 do 2021 pro cestu za myšlenkou

2010 - 2020 MODELOVÉ Š.

- 1 škola / kraj (postupně)
- zapojení celé školy (hlasování)
- 130 hodin pedagogický konzultant / škola / měsíc
- 2 úvazky asistenta / párového učitele / škola
- povinnost: plánovat a vyhodnocovat pg rozvoj jednotlivců (POPR) a školy (PPRŠ) každý rok
- setkání vedení škol 4 x / rok
- volitelná sdílení pedagogů v rámci projektu
- volitelné vzdělávací programy podle vlastní potřeby školy i jednotlivců

2017 - 2020 ČTENÁŘSKÉ Š.

- čtyři lokality po 3 - 5 spolupracujících školách
- zapojení otevřených školních týmů vč. vedení školy
- 25 hod pedagogický konzultant / škola / měsíc
- povinnost plánovat, realizovat a vyhodnocovat rozvoj gramotnosti v celé škole
- spolupráce pedagogů v lokalitě - otevřené školy (3 - 5 x ročně)
- povinná setkání všech škol 2 x ročně
- volitelná účast kohokoli ze zapojených škol v programu rozvoje čtenářství a pisatelství

2020 - 2023 (2026) LOKALITY

Podpora pro "nové" školy

- 10 lokalit, v nich celkem 116 škol
- 172 hodin pedagogický konzultant PK/ měsíc / lokalita (rozděleno mezi členy týmu PK pro lokalitu)
- celkem 46 aktivních PK; cca 30 dalších vynořujících se
- nové školy: otevřené týmy, párová spolupráce ("jezdící" a "nejezdící")
- 3x 2 dny setkání všech týmů v lokalitě
- 3 x 1 den otevřená škola

Podpora pro "staré" školy

- setkání a intervize lídrů škol (2x3dny)
- setkání a intervize PK (2x3dny)
- program gramotnosti (3x2dny)
- letní škola (5 dní)
- odborný tým - 26 lidí
- užší odborné vedení - 5 lidí

G/ ZKUŠENOSTI, KOMENTÁŘE, OTÁZKY

Co z toho, co zatím bylo řečeno, považujeme za důležité, a proč?

Např.

- Odpovídá to naší zkušenosti?
- Je to v rozporu s naší zkušeností?
- Je v tom něco nového? Může nás to něčím inspirovat pro práci v MAP?
- Co by mohlo být inspirativní pro "středí článků" / "školský okres"?

Na co bychom se chtěli doptat?

Vidíme nějaké souvislosti s představou středního článku / školského okresu, jak byl včera představen?

Otázky účastníků:

Sebezkušenostní rozměr

Je tedy profesní učení založeno na principu SEBEZKUŠENOSTNÍM? Tedy: jestli chceš jako učitel učit, musíš nejdřív sám u sebe poznat co se v procesu učení děje. Tedy jakási metakognice – co mohu poznat o tom, co se děje když něco poznávám

Zapojení podle aprobací

Jaké je rozložení zapojených pedagogů z hlediska aprobací? Je to věc více I.st (a z II. spíš češtináři), anebo je to rovnoměrně? Jde mi třeba o naukové předměty a zvlášť Př Ch Fy – tam vnímám na školách dost konzervativní vody...

H/Čemu se hlavně učíme

1/ Dopad výuky na učení a spokojenost žáka

2/ Propojení učení žáka a profesního učení učitele

3/ Profesní učící se komunity

Horká i méně horká dílčí témata vzdělávání

Vejdou se nám pod uvedené tři body

Např.

- hodnocení ve formativní funkci
- kultura podporující učení

- líderšip – pg vedení školy, učitelé jako lídři
- konstruktivismus a metody / RWCT / kooperativní učení / Hejného matematika / výuka postavená na badatelství žáků
- cíle učení / kurikulum / redukce a neredukce učiva
- výstavba výuky
- spokojenost / "wellbeing"
- ???

CH/Illustrace 1a Zjišťování dopadu výuky

Vyučovací hodina

Cíl učení

Žáci se učili **porovnávat** obsah dvou různých textů ke stejnému tématu.

Pohled do hodiny

- každé dítě četlo jeden ze dvou textů k tématu
- podtrhávaly si v textech informace dle zadání
- sešly se ve dvojici s různými texty
- hledaly, co mají texty společného, a v čem se liší,
- měly graficky zaznamenat, na co přišly (Vennův diagram)

Z čeho zjišťovala učitelka dopad své výuky na učení žáků

Zdroje důkazů o učení

- 1/ podtrhané texty
- 2/ záznam z diskuse dětí při porovnávání textů
- 3/ Vennův diagram dětí
- 4/ sebereflexe dětí (metakognice)

ad 1/ Podtrhané texty

Jak text podtrhl žák Luky:

ANATOMIE

Již před rokem 1400 studovali italští malíři a sochaři pečlivě lidské tělo, aby je ve svém umění věrně reprodukovali. Během renesance se díky rostoucímu zájmu o realismus umělci pouštěli do detailnějšího a náročnějšího anatomického výzkumu. Chtěli pochopit a znázornit pohyb končetin, stavu svalů a výraz obličej. Aby podpořili své poznání, pítvali mrtvá těla, nejdříve tajně, později veřejně. Leonardo nebyl výjimkou. Ale jeho kresby odhalují, že se o tuto tematiku zajímal jak z hlediska vědeckého, tak čistě uměleckého. Jeho studie svalů, nervové a cévní soustavy a kostry jsou dobrým příkladem toho, co bychom nazvali vědecké kreslení. O třicet či čtyřicet let později publikoval vlámský anatom a chirurg Andreas Vesalius (1514–1564) vynikající ilustrace lidské kostry,

VYKONY_podtrhane_texty_ANATOMIE_Luky_Mimi.pdf

Dokument PDF

PADLET DRIVE

ad 2/ Záznam z diskuse dětí při porovnávání textů

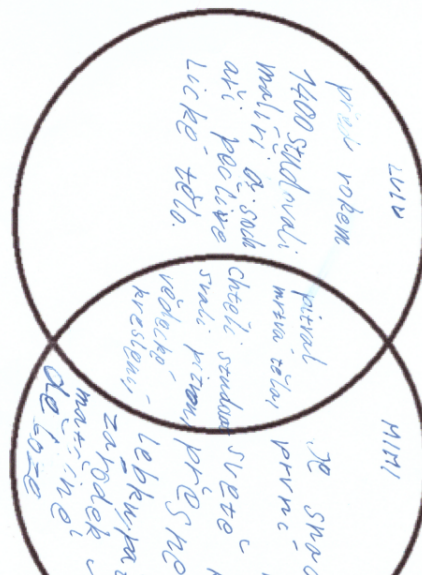

3 Leonardo DAVID A LUKY Venny

od uživatele Pomáháme školám k úspěchu

YOUTUBE

ad 3/ Vennův digram, který v diskusi dvou chlapců vznikl

VYKONY_Vennuv_diagram_k_textum_ANATOMIE_Luky_Mimi.docx

Dokument Word

PADLET DRIVE

ad 4/ Sebereflexe dětí

Zápisek z diskuse v kroužku (asistentka)

Otázky pro děti:

- 1/ Čemu jsme se dnes učili?
- 2/ K čemu je to podle nás dobré?
- 3/ Jak se nám dařilo:
 - Co nám šlo? A čím to bylo?
 - Co nám nešlo? Čím to bylo? Co by nám pomohlo?
- 4/ Čemu bychom se měli věnovat dál, aby se nám porovnávání textů dařilo ještě lépe?

I/ Ilustrace 1b Propojení učení dětí a profesního učení učitele

Co paní učitelka dělala po hodině s dětskými produkty?

Společně s asistentkou:

- 1/ rozbor výstupů žáků (hledáme posun k cíli učení)
- 2/ jaký vliv měly na učení dětí konkrétní kroky, které realizovala paní učitelka ve výuce

Na co přišla paní učitelka v diskusi při rozboru výkonů žáků

- 1/ žáci si umí řídit práci ve dvojici, navzájem se poslouchají, střídají se v řeči, umějí vést dialog - reagují na to, co řekl druhý, doptávají se
- 2/ žáci chápou, co jsou shody a rozdíly v textu,
- 3/ žák M. měl v textu podtržené dlouhé úseky - potřebuje pracovat na tom, aby vystihl jádro myšlenky
- 4/ pro oba žáky bylo hodně těžké najít v jiných formulacích textů stejné myšlenky; L to zvládal; M. se hodně držel jednotlivých signálních slov a myšlenky mu unikaly.

Potřeby žáků

- 1/ Učit se hledat jádro sdělení i ve velmi krátkých úsecích náročnějšího textu;
- 2/ učit se formulovat nalezené jádro sdělení svými slovy tak, aby žák sám zjistil, zda sdělení rozumí nebo do jaké míry;

Potřeby paní učitelky

- 1/ Společně s kolegy hledá vhodné texty k tématům výuky tak, aby se s nimi zároveň dala cvičit dovednost vyhmátnout jádro sdělení.
- 2/ Společně s kolegy hledají a vymýšlejí způsoby, jak učit žáky, aby v ne úplně jednoduchém textu odhalili jádro sdělení, myšlenky...
- 3/ ...a aby ho sdělili svými slovy...
- 4/ ... a aby i sami vyhodnotili, v čem byli úspěšní a co by ještě potřebovali.

Zpět k žákům

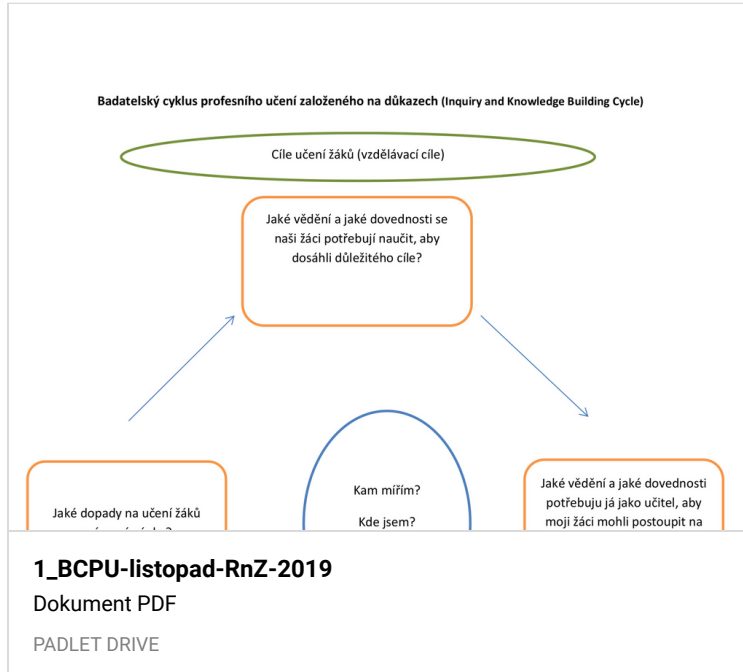
- 1/ Paní učitelka vyzkouší nově naplánované postupy výuky.
- 2/ Bude znovu sledovat, zda se žáci posunuli směrem k cíli

Je to cyklus !

Badatelský cyklus profesního učení

J/ ZKUŠENOSTI, KOMENTÁŘE, OTÁZKY

V čem vidíte přínosy takového propojování učení dětí s učením učitelů? (učení = learning)

K/ Ilustrace 2 a Profesní dialog opřený o informace

Tři školy v lokalitě

- a) v každé škole pracuje otevřená skupina zaměřená na rozvoj gramotnosti v celé škole; součástí skupiny je člen vedení školy;
- b) v každé externí konzultant (kritický přítel, knowledgeable other) - 25 hod / měsíc
- c) každá škola 1x/ školní rok otevírá výuku kolegům ze zbylých škol (dopo výuka, po obědě reflexe a analýza)
- d) školní týmy se zúčastňují 2x ročně třídního setkání všech zapojených škol v ČR (23 škol)
- e) jednotliví učitelé (kdokoli ze školy) se mohou zúčastnit setkání ke gramotnosti 3x/rok dle vlastní volby

ad c) Otevřená škola - plánování

Domluva tří škol

ad c) Otevřená škola - výuka

6 vyučovacích hodin

ad c) Otevřená škola - výuka

dvě vyučují, čtyři pozorují

L/ Ilustrace 2b Od profesního učení jednotlivce k profesní učící se komunitě ve škole

Otevřená škola - reflexe výuky 1/ Nakolik děti udělaly pokrok směrem k cíli hodiny? 2/ Co jim v tom pomohlo? 3/ Co ještě potřebují? 4/ Co se potřebuje učit učitel?

Učící se skupinky Formativní skupiny (Učící se komunity)

V rámci školy

- skupina 4 - 6 pedagogů
- schůzka 1/měsíc
- 60 - 90 min.
- společně zvolený cíl / téma (např. Jak naučit žáky různým čtenářským strategiím)

Tři části schůzky

- 1/ co jsme vyzkoušeli od minule
- 2/ něco nového, co navazuje na to, co děláme
- 3/ co kdo zkusí do příště

Podmínky

- zaměření na učení (learning) žáků
- kontinuita profesního učení
- provázanost s praxí (in situ, on site)
- sdílená odpovědnost (z "moji" žáci - na "naši" žáci)
- profesní bádání (neučíme se tomu, co už bylo vymyšleno)
- respekt a výzvy vyváženy
- lídr
- kritický přítel / knowledgeable other

v životě zúčastníte vy.

Ze sbírky fejetonů a rozmluv, Dobré a ještě lepší jitro
 ndoře
 Španělé a češi jsou úplně
 jiný národ, každý je to vidět.
 My zápasení s býky bereme jako
 mučení zvířat, oni to mají jako
 zábavu. Je to jen o té kultuře.

M/ Ilustrace 2c Lesson Study

Lesson Study

"zkoumání hodiny", "zkoumání výuky"

Japonsko / matematika

PŠÚ verze 1 - obecná struktura

- 1/ skupina učitelů naplňuje hodinu pro žáky jednoho z nich
- 2/ hodinu odučí (každý má nějakou roli při výuce)
- 3/ po hodině 45 minut reflektují a vylepšují plán hodiny
- 4/ upravenou hodinu znovu odučí v paralelní třídě
- 5/ znovu reflektují
- 6/ kolegové plánují užití se svými žáky

PŠÚ verze 1 - Příklad

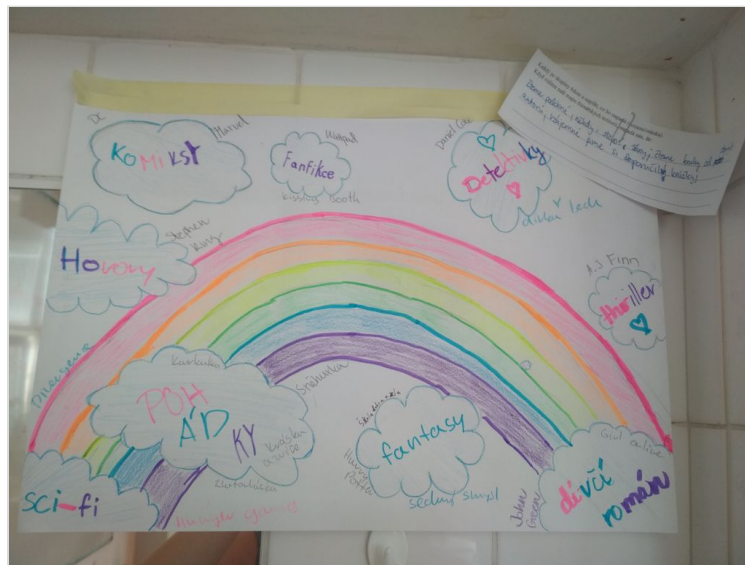
- 1/ pan učitel chtěl naučit sedmáky shrnout náročný text
- 2/ společně se šesti kolegyněmi vybrali text a naplánovali hodinu (odpoledne před výukou)
- 3/ učitel společně s kolegyní z jiné školy hodinu ráno odučil v 7.B, ostatní pozorovali ve skupinkách žáků a zapisovali
- 4/ po hodině si probrali výstupy žáků a snažili se přijít na to, co dětem pomáhalo a co ne
- 5/ udělali úpravy (např. zařadili úkol, aby děti popsaly svými slovy, jak na shrnutí šly)
- 6/ hodinu odučil učitel v 7.A s jinou kolegyní, ostatní zase pozorovali
- 7/ učitelé refleктоvali výuku, začínali rozbořem dětských výkonů a tím, co k nim přispělo

Práce dětí

PŠÚ verze 2 - příklad

- 1/ tři paní učitelky z různých škol chtěly u dětí rozšiřovat tzv. "čtenářská teritoria" - typy textů, které děti čtou
- 2/ společně naplánovaly hodinu
- 3/ první paní učitelka ji odučila a nahrála na mobil; důležité pasáže nahrávky a svoje komentáře poslala kolegyním a nadálku to prodiskutovaly
- 4/ druhá paní učitelka původní plán upravila a zkonzultovala s kolegyněmi;
- 5/ odučila - nahrála - poslala ostatním
- 6/ atd. ...

Čtenářská teritoria

Čtenářská teritoria

